

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Zöld könyv az Európai Unió biohulladék-gazdálkodásáról

(COM(2008) 811 végleges)

(2009/C 318/18)

Előadó: **BUFFETAUT**

2008. december 3-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

„Zöld könyv az Európai Unió biohulladék-gazdálkodásáról”

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2009. szeptember 2-án elfogadta véleményét. (Előadó: Stéphane BUFFETAUT.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. szeptember 30-án és október 1-én tartott, 456. plenáris ülésén (az október 1-i ülésnapon) 160 szavazattal 1 ellenében, 4 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság üdvözlöi az Európai Bizottságnak a zöld könyvben kezdeményezett lépéseit. Sajnálattal fejezi ki ugyanakkor, hogy az elgondolások csak a biohulladékokra vonatkoznak, nem pedig a biológiailag lebomló hulladékok összességére.

1.2 A közös szabályozás hiányában tehát az alapelveiben és technikai megközelítéseiben harmonizált szabályozás kidolgozását javasolja.

1.3 Az EGSZB hangsúlyozza, hogy fontos a hulladékkezelési módszerek hierarchiájának tiszteletben tartása, valamint hogy ösztönözni kell és előnyben kell részesíteni az újrahasonosítást és a hasznosítást, különösképpen az energetikai hasznosítást.

1.4 Egyetért azzal, hogy minden lehetséges módon ösztönözni kell, hogy a fogyasztók és az ipari termelők fordítsanak egyre nagyobb figyelmet a hulladékok keletkezésének megelőzésére, ugyanakkor tudatában van annak is, hogy az így elkerülhető hulladékmennyiség nagysága elhanyagolható marad. Mivel a helyi feltételek nagymértékben befolyásolják a biohulladék kezelést és az előállított anyagok felhasználási lehetőségeit, az EGSZB úgy véli, hogy a komposztgyártás módszereire vonatkozó egységes, kötelező érvényű szabályok helyett az Európai Uniónak jelenleg a világos iránymutatásokat és a minőségre vonatkozó célkitűzések meghatározását kell előnyben részesítenie. Az európai célkitűzések végrehajtása során a tagállamoknak meg kell őrizniük mozgásterüket. Öt évvel az esetleges iránymutatások bevezetését követően azonban meg kellene vonni a közösségi politikák végrehajtásának mérlegét. Amennyiben ez a mérleg kedvezőtlennek bizonyulna, úgy fontolóra kellene venni a szigorúbb jogalkotást.

2. Mit értünk biohulladékok alatt?

2.1 A biohulladék biológiailag lebomló, kertekből vagy parkokból származó hulladék, háztartásokban, éttermekben, étkeztetőknél és kiskereskedelmi létesítményekben (az élelmezéshez kapcsolódó tevékenységekből) keletkező élelmiszer- és konyhai hulladék, valamint az élelmiszer-feldolgozó üzemekben keletkező hasonló hulladék. Nem tartozik ide az erdőgazdálkodási és mezőgazdasági hulladék, a trágya, a szennyvíziszap, illetve az egyéb biológiailag lebomló hulladék, mint például a természetes szövetanyagok, a papír és a feldolgozott fa. A zöld könyv tehát a biohulladékokat vizsgálja és nem a biológiailag lebomló hulladékokat. Utóbbi tágabb fogalmat takar, és magában foglalja a biohulladékokat is.

2.2 Az EU teljes évi biohulladék-termelését a vegyes települési szilárdhulladék részeként kidobott 76,5 és 102 millió tonna (Mt) közé tehető kerti és élelmiszer-hulladék, valamint az élelmiszer- és italgártásból származó 37 Mt hulladék teszi ki.

3. Mire szolgál a zöld könyv?

3.1 Első ránézésre megállapítható, hogy a nemzeti politikák tagállamonként jelentős eltéréseket mutatnak. A kérdés tehát az, hogy elégségesek-e a nemzeti intézkedések, vagy pedig előnyösebb és hatékonyabb lenne a közösségi fellépés, nem elfeledkezve arról, hogy a sajátos helyi feltételek, elsősorban az éghajlati viszonyok, ugyancsak fontos szerepet játszanak.

3.2 A hulladékokról szóló keretirányelv felszólítja az Európai Bizottságot a biohulladék-gazdálkodás értékelésének elvégzésére, adott esetben jogalkotási javaslat vagy iránymutatások benyújtásának céljából.

3.3 1999-ben és 2001-ben két munkadokumentumot adtak ki, azóta azonban a helyzet jelentősen változott, nem utolsósorban a 12 új tagállam csatlakozásának következtében.

3.4 A zöld könyv a biohulladék-gazdálkodás továbbfejlesztésének lehetséges irányait kívánja feltérképezni az Európai Unióban. Célja vitát indítani a jövőben esetleg szükségessé váló közösségi intézkedésről, a hulladékkezelési hierarchia, valamint az esetleges gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi előnyök figyelembevételével. A feladat nehézsége a kérdéssel kapcsolatos számos bizonytalanságban rejlik.

4. Jelenlegi módszerek

4.1 A tagállamokban a következő módszereket alkalmazzák:

- elkülönített hulladékgyűjtés, amelynek révén kiváló minőségű komposzt gyártható,
- hulladéktemetés, amely a települési szilárd hulladék esetében még gyakran alkalmazott módszer,
- hulladékégetés, amely energetikai hasznosításnak tekinthető (ez a módszer délen kevésbé fontos, itt kevésbé hasznosul a termelt hő),
- biológiai kezelés,
- más hulladékokkal való együttes kezelés,
- a komposzt pelleté való átalakítása,
- aerob kezelés,
- anaerob kezelés,
- mechanikai-biológiai kezelés, amely ötvözi a hulladékkezelés biológiai formáit a mechanikaiakkal (szétválogatás).

4.2 A tagállamokban valamennyi módszert alkalmazzák, három azonban meghatározó szerepet játszik: a hulladéktemetés elkerülése érdekében a hulladékégetés, viszonylag kevés hulladék elégetése mellett a hulladékanyag jelentős hányadának hasznosítása, és végül a hulladéktemetés.

4.3 A meglévő előírások szintén eltérőek. A komposzt minőségét és hasznosítását szabályozó előírások tagállamonként

változnak. Ugyancsak léteznek előírások az energetikai hasznosítás vonatkozásában, ezek közösségi eredetűek.

4.4 A környezeti és gazdasági hatások a módszerek függvényében változnak. A hulladéktemetés számít a legolcsóbb megoldásnak, a hulladékégetés nagyobb beruházást igényel. A biológiai kezelési technológiák széles skálája miatt nehéz egyértelműen meghatározni az ilyen kezeléseket költséget.

5. Általános megjegyzések

5.1 Hatály

5.1.1 A zöld könyv nem foglalkozik a biológiailag lebomló hulladékok összességével. Ez a döntés korlátozó jellegű, mivel a zöld könyv a biológiailag lebomló hulladékokat nem vizsgálja teljességükben. Bizonyos értelemben így a biológiailag lebomló hulladékok új kategóriája jön létre, amely csak a kertekből vagy parkokból származó biológiailag lebomló hulladékot, a háztartások és az élelmiszerhez köthető tevékenységek hulladékát, valamint az élelmiszer- és italgéptárból származó hulladékot tartalmazza.

5.1.2 A begyűjtési hálózatok, a biohulladék és a biológiailag lebomló hulladék kezelésére szolgáló eszközök, valamint néha a hasznosítási láncok kialakítása és működtetése is azonos módon történik. Ezért az azonos szabályozáson keresztül megvalósuló egységes és átfogó megközelítés logikusabbnak tűnik. Ha lehetetlennek bizonyulna ennek az egységes szabályozásnak a kialakítása, alapelveiben és módszertani megközelítéseiben harmonizált szabályozást kellene kialakítani.

5.1.3 A biohulladék-gazdálkodás (és általánosabban a biológiailag lebomló hulladékok gazdálkodásának) módszerei természetesen tiszteltetben kell, hogy tartsák a hulladékgazdálkodási hierarchiát: megelőzés, újrahasznosítás (az ismételt felhasználás ebben az esetben nem jön szóba), más hasznosítás, ideértve az energetikai hasznosítást, és végül a megsemmisítést.

5.1.4 Nyilvánvaló, hogy célszerű a megelőzés. A gyakorlatban arról van szó, hogy korlátozni kell az el nem fogyasztott élelmiszerek részének arányát a hulladékban, valamint a megfelelő gondozási eljárások révén a kertekből és parkokból származó hulladékok keletkezését. Mindazonáltal realitásnak kell maradni, és be kell látni, hogy a biohulladékok keletkezése elkerülhetetlen.

5.1.5 Az ilyen típusú hulladék esetén az újrahasznosítást kell elsődleges kezelési módszernek tekinteni. Így komposztálás révén szerves talajjavítók, vagy metanizáció révén trágya állítható elő. Nagy jelentőséggel bír a biológiai kezelést megelőző begyűjtési módszer. Beszélhetünk szelektív gyűjtésről a hulladék keletkezési helyén, vagy vegyes gyűjtésről, amelyet üzemi szétválogatás követ. Ki kell emelni, hogy a komposztgyártás alapjául szolgáló anyagok minősége meghatározó a végtermék minőségének szempontjából. Fontos, hogy az újrahasznosításra és a végtermék minőségére vonatkozó célkitűzések megvalósuljanak, bármilyen is legyen az alkalmazott technológia típusa vagy a szervezési módszer.

5.1.6 Amennyiben a biológiailag lebomló hulladékokat hasznosítják, a hasznosítás eredményét a metanizáció optimalizálja. A hulladékok maradványrészének energetikai hasznosítása elengedhetetlen része a biológiailag lebomló hulladékok újrahasznosítási láncának, annak érdekében, hogy ne vesszen kárba a még bennük rejlő energia.

5.2 A komposzt felhasználása

5.2.1 A komposzt felhasználását illetően ki kell emelni, hogy tagállamonként nagyon eltérőek az értékesítési lehetőségek, és nagyon korlátozottak az import-/exportkapcsolatok. A komposzt piaca alapvetően helyi jellegű. Bizonyos országokban túlnyomórészt a mezőgazdaságban hasznosítják, máshol nagyobb szerepet kap a magánszemélyek által végzett növénytelepítés vagy talajjavítás során. Ezért logikusnak tűnik, hogy a szabályozást a végtermék hasznosításának függvényében állapítsák meg. Három nagy felhasználási módot/terméktípust lehet megkülönböztetni:

- növényi és talajtápanyag,
- a talajok fizikai jellemzőinek javítása,
- a talajok részleges pótlása.

5.2.2 A végtermék (komposzt vagy fermentált anyag) egészségügyi és környezeti minőségi kritériumait valamennyi esetben tudományos kockázatelemzések alapján kell meghatározni. A komposzt vagy fermentált anyag végső minőségi kritériumait a tervezett felhasználás, valamint a biztos és bevált módszereken nyugvó valós kockázatelemzések alapján kell megállapítani.

5.3 Döntési szint

5.3.1 A biohulladék-kezelés feltételei a földrajzi helyzettől, az éghajlattól és a komposzt értékesítésétől függően változnak. Fejlesztését a közösségi szinten meghatározott világos iránymutatások keretében, valamint a tudományosan megalapozott minőségi kritériumok alapján előnyösebb a tagállamokra bízni.

5.3.2 Az uniós politikának így a komposztra vonatkozó normák meghatározására, a szelektív gyűjtés és az újrahasznosítás erőteljes támogatására, a komposztgyártás folyamatára vonatkozó normák meghatározására, valamint a bevált gyakorlatok cseréjére kellene épülnie. Mivel meg kell őrizni a rendszer bizonyos fokú rugalmasságát, a kötelező érvényű és a helyi viszonyoknak kevésbé megfelelő jogszabályok helyett előnyösebbek a világos iránymutatások. A helyi hatóságoknak valójában többféle intézkedésre nyílik lehetőségük, ezek közé tartozik a díjszabásokra és az adókra vonatkozó politika. Így például Franciaországban egy közösségnek az a döntése, hogy a szelektív gyűjtést választja, csökkenti a háztartási hulladékok begyűjtésére kivetett adót, az adófizetők számára közvetlenül érzékelhető előnyökkel jár, a helyi hatóságok pedig egy erősen ösztönző hatású intézkedésre tesznek szert. Továbbra is érvényes azonban, hogy a szelektív gyűjtést könnyebb a vidéki vagy

városkörüli övezetekben, mintsem a városok szívében megszervezni, különösképpen igaz ez a régi városok esetében.

5.4 A komposzt osztályozása. Ahelyett, hogy a begyűjtés típusának (szelektív vagy vegyes) megfelelően már előre besorolnák a komposzt minőségét, a végtermék minőségi kritériumait kellene meghatározni, eredetétől függetlenül, megbízható tudományos és egészségügyi szempontok és a tervezett felhasználás alapján.

5.5 A népszerűsítendő technikák. Habár a szelektív gyűjtést, amely a gyakorlatban főleg a városi központokban bizonyulhat rendkívül nehéznek, aligha lehet kötelezővé tenni, legalább bátorítani kellene rá ott, ahol technikailag és gazdaságilag megvalósítható. Erőteljes tájékoztatási és kommunikációs politikával kell párosulnia, annak érdekében, hogy megváltoztassa a lakosság magatartását és szokásait.

5.5.1 A biológiai kezelést előnyben kell részesíteni más kezelési módszerekhez, elsősorban a hulladéktemetéshez képest. Megállapítható, hogy e tekintetben a gazdasági és adózási eszközök ösztönzést jelenthetnek arra, hogy a hulladéktemetés helyett más megoldásokat találjanak. Ilyen például a hulladéktemetés esetén fizetendő díjak vagy adók létrehozása vagy növelése, hogy ezáltal a létesítmény bezárását követően finanszírozható legyen a kezelés. Ugyanakkor az is szükséges, hogy az alternatív megoldások költségei elfogadhatóak legyenek.

5.5.2 Tiszteletben kell tartani a hulladékhierarchiát és meg kell erősíteni a megelőzési intézkedéseket.

5.6 A jövőbeli IPPC-irányelv által nem érintett létesítmények. A jövőbeli IPPC-irányelv hatálya alá nem tartozó létesítményeknek (kevesebb mint 50 Mt kezelt hulladék) egy minőségbiztosítási modellhez kellene igazodniuk. Emellett azt is ki kell emelni, hogy bár ezek a kis létesítmények az összes létesítmény 30 %-át jelentik, a hulladékok teljes mennyiségének csak nagyon kis százalékát kezelik.

6. Részletes megjegyzések: nyolc kérdés

6.1 Az Európai Bizottság nyolc konkrét kérdést intéz az érintett felekhez, amelyekre az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság válaszolni kíván.

6.2 1. kérdés: a hulladék keletkezésének megelőzése

6.2.1 Az EGSZB csak támogatni tudja a hulladék keletkezésének megelőzésére vonatkozó általános célkitűzést. A megelőzés mennyiségi és/vagy minőségi lehet. Az első eset a háztartásbeli vagy kerületi komposztálás révén a közös hulladékgazdálkodási körforgásba bekerülő hulladék mennyiségének csökkentésére vonatkozik. Mennyiségi szempontból azonban ez a módszer nem bizonyul elég hatékonynak a gyakorlatban, hatása pedig rövid és középtávon gyenge. A második esetben a biológiailag lebomló hulladékok fertőzőtségének megakadályozásáról van szó.

6.2.2 Mindkét esetben elengedhetetlen a lakosság figyelmének felkeltése és tájékoztatása, mivel a polgárok nemcsak a hulladéktermelésben játszanak alapvető szerepet, de a hulladék szétválasztásában és begyűjtésében is. A felvilágosítómunka első lépéseként konkrétan a legnagyobb hulladéktermelőkre kellene összpontosítani.

6.2.3 Megfontolandók a következő egyedi intézkedések:

- kampányok az élelmiszerhulladékok keletkezésének megelőzésére,
- biológiailag lebomló és teljes mértékben komposztálható gyűjtőzsákok alkalmazása,
- a háztartásokból származó veszélyes hulladékok szelektív gyűjtése,
- a legnagyobb hulladéktermelők esetén ösztönzés a biohulladék szelektív gyűjtésének kialakítására,
- az ellátási láncban keletkezett hulladékok keletkezésének megelőzése.

6.3 2. kérdés: a hulladéktemetés korlátozása

6.3.1 A biohulladékok hulladéktemetőben való elhelyezésének további korlátozása ökológiai előnyökkel jár, lehetővé tenné a biohulladékok energetikai hasznosítását, az anyagok újrahasznosítását és nagyobb mennyiségű komposzt gyártását. Ugyanakkor az is szükséges, hogy az alternatív megoldások költségei elfogadhatóak legyenek.

6.3.2 Ösztönözni kellene a biológiai kezelést, például pénzügyi eszközök segítségével. Franciaországban a hulladéktemetés adójának emelése a biológiai kezelés céljára történő újraelosztással párosul. Meg kellene fontolni a biológiailag lebomló hulladékok újrahasznosítási arányának megállapítását is.

6.4 3. kérdés: a szemételepekről eltérített biohulladék kezelésének alternatívái

6.4.1 Igen jó megoldásnak tűnik a hulladékoknak a biogáz energetikai hasznosításával, valamint a fermentált anyagoknak a komposztgyártásban történő felhasználásával járó anaerob lebontása. Ez a módszer megfelel az „életciklus”-elgondolásnak, mivel lehetővé teszi az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentését, a komposztnak köszönhetően a talajok minőségének javítását és a biogáz energetikai hasznosítását.

6.4.2 Az alkalmazott módszertől függetlenül mindenképpen előnyben kell részesíteni a talajokba visszakerülő trágyák gyártásával járó újrahasznosítást, mégpedig a biológiai kezelés révén, amelynek a környezeti mérlegét egyhangúlag pozitívan ítélik meg.

6.4.3 Habár az „életciklus”-elképzelés érdekesnek tűnik, a jelenleg rendelkezésre álló végrehajtási eszközök nem teszik lehetővé gyakorlati alkalmazását. Javítani kell a hulladékgazdálkodást értékelő módszereket annak érdekében, hogy az éghajlatváltozás hatásait és a talajminőség kérdését is figyelembe lehessen venni.

6.4.4 Az egynemű hulladékok égetésére az égetéskor jelentkező kisebb kockázatok miatt kevésbé szigorú előírásokat kellene alkalmazni.

6.5 4. kérdés: a biohulladékok energetikai hasznosítása

6.5.1 A településekről származó biológiailag lebomló hulladékok 2,6 %-ban járulnak hozzá a megújuló energiák termeléséhez. Ez a jelenleg alkalmazott kezelési módszerek (égetés, a személerakókban keletkező, valamint a metanizációból származó biogáz kezelése) eredménye.

6.5.2 Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség szerint a települési hulladékok energetikai potenciálja 20 millió tonna kőolajával egyenértékű, ami a 2020-ban rendelkezésünkre álló megújuló energiák globális potenciáljának megközelítőleg 7 %-át jelenti. E téren tehát jelentős előrehaladás érhető el. Ezért nem szabad eleve negatívan megítélni a biohulladékok energetikai hasznosítását. A biohulladékok metanizációjának fejlesztését ösztönzésre érdemes, érdekes megoldásként kell felfogni.

6.5.3 A biogázüzemekben keresztül megvalósuló hulladékkezelés ösztönzésére és a hulladékok bioüzemanyag-termelést szolgáló más típusú felhasználására tekintettel feltétlenül ösztönözni kellene az új és hatékonyabb technológiák kifejlesztését.

6.6 5. kérdés: a biohulladékok újrahasznosítása

6.6.1 A biohulladékok újrahasznosítása és hasznosítása fejlesztésének támogatása elkerülhetetlen. Nemcsak tájékoztatni és bátorítani kell a biohulladékok termelőit, de az ezzel a kérdéssel foglalkozó hatóságoknál is el kell járni. Megfontolandó az egyes tagállamok ösztönzése, hogy fogalmazzák meg a megújuló eredetű trágyák alkalmazásának célkitűzését.

6.6.2 Megfontolásra érdemesek a következő intézkedések:

- a biológiailag lebomló hulladékok újrahasznosítási műveleteit és a komposzt/fermentált anyagok hasznosítását támogató adóösztönzők,
- a megújuló eredetű trágyák használatát előnyben részesítő záradékok beillesztése a közbeszerzési szerződésekbe,
- a minőségbiztosítási rendszerek támogatása a biológiai kezelés szakaszaiban,
- a hulladékok maradványrészeinek energetikai hasznosítása.

6.7 6. kérdés: a komposzt/fermentált anyag felhasználásának támogatása

6.7.1 Az alkalmazások és a termékek sokféleségét figyelembe véve szabályokat kellene megállapítani egyrészt a komposztanyagokra, másrészt a felhasználásukra vonatkozóan.

6.7.2 A komposzt vonatkozásában meg kell állapítani a fertőző- és szennyezőanyagokra, valamint a kórokozókra vonatkozó küszöbértékeket.

6.7.3 A komposzt felhasználását illetően a következő célkitűzéseket kellene meghatározni:

- növényi és talajtápanyagok,
- a talajok fizikai jellemzőinek javítása,
- a talajok részleges pótlása.

6.7.4 Valamennyi célkitűzés megfelelne az adott komposzt jellemzőinek és minőségének. Mindegyik esetben tudományos kockázatelemzések alapján meg kellene határozni a végtermékek egészségügyi és környezeti minőségi kritériumait. Ezek a kritériumok a szennyezőanyagokra, a kórokozókra és az idegen anyagokra vonatkoznak.

6.7.5 A vegyes hulladékból származó komposzt felhasználása felveti a kezelési módszer kérdését. A hulladék keletkezési helyén történő szelektív gyűjtés a legbiztosabb, de nem mindig egyszerű megszervezni. A másik megoldás a vegyes begyűjtés, amelyet az üzemekben vagy a válogatóközpontokban történő szétválogatás követ. Ezért amennyiben több technológia áll rendelkezésre, biztosítani kell, hogy az alkalmazott eljárástól függetlenül teljesüljenek az újrahasznosításra és a végtermékek minőségére vonatkozó célkitűzések.

6.8 7. kérdés: a keretszabályozás hiányosságai

6.8.1 Valamennyi hulladékkezelési létesítményt szigorúan felügyelni és ellenőrizni kell. Egy konkrétan a biológiailag lebomló hulladékok kezelésére vonatkozó, európai minimumnormákat megállapító szöveg az IPPC-irányelv által meghatározott küszöbérték módosítása nélkül lehetővé tenné azoknak a komposztáló létesítményeknek a jobb felügyeletét, amelyek gyakran e küszöbérték alatt maradnak.

6.9 8. kérdés: a biohulladék-gazdálkodási módszerek előnyei és hátrányai

6.9.1 A zöld könyv átveszi a hulladékhierarchiát. Így teljes joggal megállapítható, hogy célja a hulladéktemetés korlátozása. A biohulladékok hasznosításának jó eszköze lehetne az égetés, ebben az esetben azonban a biohulladékok tápanyagait természetesen nem lehet felhasználni a talajok minőségének javítására. A komposztálás előnye a nagy trágyázási értékkel, valamint talajjavításra alkalmas tulajdonságokkal bíró anyag előállítása. Hátránya, hogy a komposztgyártás során üvegházhatású gázok keletkeznek. A hulladékoknak a biogáz előállításával és energetikai hasznosításával, valamint a fermentált anyagok komposztgyártásban való felhasználásával járó anaerob lebontása összetettebb folyamat, és a komposztáláshoz képest nagyobb beruházásokat igényel, bár egy jobb minőségű megújuló energiaforrás előállítását teszi lehetővé.

6.9.2 Mindenképpen meg kell őrizni a szereplők technológiai innovációs képességét annak érdekében, hogy fejleszthessék, és mind gazdasági, mind pedig minőségi és mennyiségi szempontból javíthassák a hasznosítási láncokat. Alapvető a lehető legjobb minőségű komposzt gyártásának biztosítása. Emellett a tudományosan megállapított küszöbértékek alapján az elvárt eredményekre kell összpontosítani, nem pedig az előzetesen meghatározott eljárások alkalmazásának előírására.

Kelt Brüsszelben, 2009. október 1-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI